Datatilsynet

FORNYINGS- OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET
27 MAI 2008
ARKIVKODE: 411
SAKSNR. 200800301-50

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Postboks 8004 Dep

0030 OSLO

Deres referanse	Vår referanse (bes oppgitt ved svar)	Dato
200800301-/BTB	08/00459-2 /KBE	21. mai 2008

Høringsnotat - Fornyings- og administrasjonsdepartementet - NOU 2007:12 Offentlig innkreving

Datatilsynet viser til høringsbrevet datert 20.02.2008.

Innledning
Utvalget anbefaler at alle offentlige krav samles, med unntak av de kommunale, i én statlig etat som har innfordring som sin kjerneoppgave. Utvalget vurderer det slik at det både er i brukerens og samfunnets interesse å skape en mer helhetlig organisering av offentlig innfordring. Utgangspunktet er at alle krav kan overføres til innfordringsetaten dersom kravet fortsatt er ubetalt etter første purring. Den nye innkrevingsetaten vil eventuelt fungere som et inkassoselskap for offentlige krav.

Generelt om forholdet til personopplysningsloven
Datatilsynet konstaterer at personvernet i svært liten grad er utredet, til tross for at opplysninger om en skyldner som privatperson er en personopplysning jf personopplysningslovens § 2 nr 7, og personopplysningsloven antas å få anvendelse jf lovens § 3. Dersom det blir aktuelt å gjøre endringer i tråd med anbefalinger fra utvalget, vil det være nødvendig å ta stilling til hvorvidt det er personopplysningsloven som skal regulere forholdet eller om nevnte lov skal fravikes ved en særlov.

Til orientering nevnes det at Norske Inkassobyråers Forening har laget en bransjenorm som i praksis er en tolkning av personopplysningsloven overfor inkassoselskapenes og deres bruk av personopplysninger. Bransjenormen er publisert på hjemmesidene til Datatilsynet under fanen plikter/bransjenorm.

Felles portal for varsling og betaling
Utvalget ser forbedringsmuligheter knyttet til bruken av elektroniske løsninger og tilrettelegging av betalingstjenester ved offentlig innkreving.

Postadresse: Postboks 8177 Dep 0034 OSLO | Kontoradresse: Tollbugt 3 | Telefon: 22 39 69 00 | Telefaks: 22 42 23 50 | Org.nr: 974 761 467 | Hjemmeside: www.datatilsynet.no

Samordnet informasjon til skyldneren om rutiner og praksis ved innfordring på et generelt nivå, samt konsekvenser ved mislighold, synes å være et positivt tiltak.

Datatilsynet er imidlertid mer tilbakeholdne hva gjelder elektroniske varslings- og betalingsløsninger gjennom portaler som MinSide og Altinn. Hvorvidt den enkelte skyldner ønsker en slik løsning eller ikke vil variere, og den bør av den grunn bygge på valgfrihet. Tilsynet finner at elektroniske varslings- og betalingsløsninger gjennom portaler, må basere seg på et gyldig samtykke jf. personopplysningslovens § 2 nr 7. Bruk av portalene MinSide og Altinn vil forutsette at ansvaret for opplysningene som lagres der knyttes til en behandlingsansvarlig, jf personopplysningslovens § 2 nr 4. Dette er en kompleks problemstilling.

I tillegg er det viktig at den tekniske løsningen tilfredsstiller kravene i personopplysningslovens § 13 med tilhørende forskriftsregulering i personopplysningsforskriftens kapitel 2 hva gjelder informasjonssikkerhet.

Felles statlig innkrevingssentral
Under punktet om utfordringer ved en felles statlig innkrevingssentral er hensynet til personvernet fraværende. I punkt 6.2.6 trekkes kun et eventuelt fravær av lokal tilknytning frem som et negativt element. Andre utfordringer nevnes ikke.

En felles statlig innkrevingssentral vil inneholde en samlet oversikt over offentlig gjeld, og vil således også kunne være en ulempe for den enkelte. Det siteres fra side 104 i utredningen: "I etaten vil det opparbeides betalingshistorikk på samtlige krav og krav i fellesinnkrevingen hos skyldner. Dette vil gi et gyldig og pålitelig datagrunnlag for å utarbeide en profil på skyldner". Datatilsynet registrerer at utvalget er av den oppfatning at dette bare vil være positivt for skyldneren, og ikke legger vekt på at dette opplagt også vil ha negative konsekvenser av personvernrettslig karakter. Det fremgår av punkt 7.2.2 at slik historikk kan være aktuelt å benytte i forbindelse med "scoring" av debitor for å tilpasse gebyrsatsene ut i fra betalingsadferd. Gode betalere som en meget sjelden gang glemmer å betale kan for eksempel få innvilget en slags rabatt på gebyret. Datatilsynet registrerer heldigvis at utvalget ikke går inn for en slik løsning.

Med stor sannsynlighet vil det bli et stor press fra ulike aktører om innsyn i oversikten når den først eksisterer, og det er alltid en fare for at opplysningene kommer på avveie. Dersom det blir aktuelt å samle alle offentlige krav vil det være viktig å begrense informasjonen som fremgår av teksten på fakturaen.

Det er viktig å avklare hvorvidt den foreslåtte etaten skal betraktes som en behandlingsansvarlig, jf personopplysingslovens § 2 nr 4, eller om etaten skal opptre som en databehandler, jf lovens § 2 nr 5. Det legges opp til at innfordringsetaten vil fungere som et inkassoselskap for offentlige krav, med den forskjell at kompetansen rekker mye videre enn det som er normalt for et inkassoselskap. Tilsynet har konkludert med at et inkassoselskap er behandlingsansvarlig, og antar at det vil være naturlig å trekke den samme konklusjonen overfor den foreslåtte etaten. Det vil imidlertid få den følge at personopplysningslovens § 8 og eventuelt § 9 må følges for utveksling av opplysninger. Opplysningene om skyldneren kan

ikke uten videre flyte ubegrenset mellom det organet som overfører kravet og den nye innfordringsetaten. Under enhver omstendighet bør kreditor ikke få tilgang til opplysninger fra de andre kreditorene. Det som er skrevet i punkt 6.2.3.3 kan kollidere med personopplysningsloven. Datatilsynet ser videre problemer med kumulasjon av kravene dersom kravet kommer fra ulike kreditorer.

En innfordringsaktør for offentlige krav i gjeldsordning
I punkt 6.3.3 redegjøres det for muligheten for å overføre offentlige krav i gjeldsordning til én innfordringsaktør, og at informasjon da må overføres til det organet som skal uttale seg på vegne av det offentlige, så fremt det ikke vil være i strid med personvernreglene. En slik ordning vil kunne effektivisere offentlig ressursbruk i gjeldsordninger og trolig føre til flere frivillig gjeldsordninger slik utvalget ser det. Flertallet i utvalget vurderer det som mulig at visse typer oppgaver utføres av en innfordringsaktør i 6.3.4. Datatilsynet legger til grunn at dersom personvernet i større grad vil bli utredet dersom en slik løsning blir aktuell.

Sentralt register over misligholdte offentlige krav
Datatilsynet vil i utgangspunktet ikke gi aksept for et sentralt register over misligholdte krav i tråd med det anbefalte fra utvalget, selv om det ikke legges opp til at private aktører skal få innsyn i dette. Dersom det opprettes en felles offentlig innfordringsetat som skal drive inn krav fra offentlige instanser, kan ikke det samme registeret benyttes som et oppslagsverk for offentlige aktører dersom de har registrert et misligholdt krav i registeret. Det er tilsynets oppfatning at fordelene som nevnes i punkt 6.3.9 i utredningen ikke synes proporsjonale med de personvernulemper det vil være for den enkelte skyldner.

Bruk av informasjonsteknologi i innfordringen
I punkt 6.3.11 nevnes sammenkobling av en rekke offentlige systemer for å bedre innfordringen. En mer utstrak bruk av elektronisk kommunikasjon blant namsmannskontorer er et annet virkemiddel. Datatilsynet presiserer at det ofte ikke legger vekt på å oppnå tilfredsstillende informasjonssikkerhet med hensyn til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet generelt sett. Å sammenkoble eldre informasjonssystemer og benytte elektroniske kommunikasjonsløsninger, som ikke har tilfredsstillende informasjonssikkerhet, vil være problematisk for personvernet. Det er derfor viktig at det tidlig blir foretatt en totalgjennomgang med tanke på informasjonssikkerheten. Å kun tilpasse eldre systemer vil kunne medføre utilfredsstillende informasjonssikkerhet.

Selv om sentrale løsninger åpner for administrative gevinster, er det Datatilsynets oppfatning at sikkerheten bedre ivaretas ved desentrale løsninger. Ut fra beredskapshensyn vil det generelt være betenkelig å opprette store datavarehus som kan inneholde sensitive opplysninger.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Katrine Blixrud

Katrine Berg Blixrud
seniorrådgiver

Kopi: Fornyings- og Administrasjonsdepartementet, v/Statsforvaltningsavdelingen, Pb 8004 Dep, 0030 Oslo